

Negyed évszázad mögöttünk és egy új század előttünk „Mérőldkő gondolatok” a Járóbeteg Szakellátási Szövetség múltjából és jövőképéből

Dr. Varga Imre örökös, tiszteletbeli elnök

Medicina 2000 Poliklinikai és Járóbeteg Szakellátási Szövetség

Egy negyed századnyi idő már alkalmas alap arra, hogy egy érdekképviselőt számon vessen nemcsak az elmúlt időről, hanem az elért eredményeiről is egyaránt. A kettős alkalom – Szövetségünk létezésének 26 éve és a XX. éves konferenciánk megrendezése – azonban számunkra alkalmas ad egy olyan összefoglalóra, melyben keverednek történeti, esetleg anekdotikus, de igen komoly jövőképi elemek egyaránt. Remélem megbocsájtanak kritikásaim az alkalom kapcsán generálódó esetlegesen szubjektív és elfogult stílusomért.

A KEZDET

Szövetségünk 1992-ben alakult Medicina 2000 Poliklinikai és Járóbeteg Szakellátási Szövetség névvel Óbudán, az ÁNTSZ tárgyalójában, lelkes néhány tíz taggal. Sokan későbbinek vélik az alakulás időpontját, akik arra gondolnak, hogy az alakulás éve miatt szerepel nevünkben a 2000-es szám. Pedig a hosszas vitában az alapítók avval érveltünk, hogy már 1992-ben nyugodtan próbáljunk egy következő századot vizionálni, ami nem futurizmust, hanem egy reális jövőképet is jelenthet számunkra. Akkor még nem ismertük valódi tartalmában az egészségkultúra jelenkori értelmezését, csak sejtettük, hogy amit mi szeretnénk, az már más jövő lesz, mint amit akkor éltünk meg. A „poliklinika” mint kifejezés, egy másik elemét képezte a kívánatos változásnak, mellyel nyomatékosítani szeretnénk volna azon elvárásunkat, hogy nem az egymástól függetlenül saját szakmáikat művelő szakrendelések halmazát vizionáljuk, hanem valami mást, de úgy, hogy az a más még inkább hatékonyan, beteg közelebb formában, gyorsabban és nem utolsó sorban gazdaságosabban működjön. Mai ismereteinkkel még könnyebb lett volna érvelnünk a kezdeti multidiszciplinaritásról történő váltás szükségességével az interdiszciplinaritásra. Megnyugtató érzést adhat nekünk az, hogy még ha spontán indokokkal is indultuk egy új irányba akkor, az utólag kiderült, hogy helyes irány volt. Ma már azt is tudjuk, hogy a XXI. századot a korábbiakat leváltó „transzdiszciplináris” jelleggel bíró rendszer lesz hivatott leváltani, mely lényegét a holisztikus elvek érvényesítése jellemzi [1,2,3,4,5].

Szövetségünk első 4-5 évét kemény építkező munka jellemezte, hogy sikerüljön magunkat elfogadtatni valamennyi szinten. Volt olyan emlékezetes vita is pl. a miniszteri tárgyalóban, mikor ógörög műveltségű kollégáink félórás vitát folytattak arról, hogy a poliklinika i-vel vagy y-nal írható! Mind az egészségügy felsővezetésével, mind tagságunkkal alakítandó kapcsolat erősítésére szerveztünk először járóbeteg szakellátás témaköré-

ben szakmai napokat, pl. egyik nagyobb rendezvény formájában egy szabadsághegyi hotelban, de szerveztünk szakmai napot a Fővárosi Önkormányzat dísztermében is, HOMECARE – HOSPICE konferencia címmel. Ma is örömmel gondolunk vissza ezen eseményre, melyhez hasonló azóta sem volt, pedig a témakörök aktualitása ma is fennáll és jelentősége nem változott. Mindezen tapasztalataink adtak erőt ahhoz, hogy rendszeres, éves konferenciánkat beindítsuk 1999 szeptemberében.

A KONFERENCIAKEZDET

A kezdeteket illetően V+V Kft. és Vető Kálmán neve feltétlen említendő, akivel korábbi és első pár éves konferenciánkat szerveztük. Következő évek szervezője a Larix Kft volt, Tamás Éva hatékony segítségével, majd a továbbiakban napjainkig a K&M Congress Kft., – Steiner János és csapata – nyújt szervező munkát nekünk. Kiemelendő egész pályafutásunk során, hogy mindig hátunk mögött állt az IME (Interdiszciplináris Magyar Egészségügy) egészségpolitikai tematizáló tevékenységével, hiszen több, a konferenciánkon elhangzott előadást cikk formájában is publikált, tehát maradandóbbá válhat így számtalan fontos témakör. Külön köszönetünk az IME-nek, hogy kb. 15 éve a konferenciánk napjára jelenik meg a reguláris szeptemberi száma, melyben dominánsan a járóbeteg szakellátást érintő és érdeklő témák találhatóak. Módot ad a lap arra, hogy a Szövetségünk elnöke beköszöntő formájában az első lapon jelenhessen meg, összefoglalva Szövetségünk aktuális egészségpolitikai irányutatását. Ez a lehetőség nagy jelentőséggel bír mind a Szövetségünk PR-ja, mind a konferenciánk üzenete vonatkozásában.

Megemlítené a 15 éve született Elnökségi döntésünk, mellyel befogadtuk a Magyar Szakdolgozói Kamara és a Magyar Ápolási Egyesület szervezésében elindult párhuzamos Járóbeteg Szakellátási Szakdolgozói Konferenciát, valamennyiünk legnagyobb meglepettségére.

KONFERENCIA „SZERKEZET”

Három napos konferenciánk első napján visszatérő program az egészségpolitikai nap szervezése Szövetségünk állásfoglalásának bemutatásával, a meghívott vendégek – a minisztérium, az OEP/NEAK, a Magyar Orvosi Kamara, az ÁNTSZ, a Kórházszövetség, az Egészségügyi Gazdasági Vezetők Egyesülete, a Szakdolgozói Kamara, az Ápolási Egyesület, a Parlament Egészségüggyel foglalkozó Bizottsága stb. képviselőinek közreműködésével. Többször fordult elő, hogy a nyári szabadságokat

követő első jelentősebb egészségügyi eseményként konferenciánkon hangzottak el aktuális döntések, intézkedések az előadóinktól, melyek jelentős sajtóérdeklődést is vonzottak. Előfordult, hogy az újdonsült miniszter konferenciánkon tartott un. „szűzbeszédet”, továbbá elmondhatjuk, hogy miniszterelnök is volt előadónk. Ezen programjainkkal többlet célokat is sikerült elérni, túl hallgatóságunk aktuális egészségpolitikai tájékoztatásán: Szövetségünk imázsának építése, erősítése, sajtóban szereplésünk biztosítása, továbbá lehetőség nyújtása hallgatóságunknak ahhoz, hogy személyesen is tehessenek fel kérdéseket egészségügyünk magasabb szintű irányítóinak.

Másik fő szerkezeti eleme konferenciáinknak a járóbeteg szakellátás szervezése és az intézmények menedzsment kérdéseinek programja, általában a harmadik napon. Teljességre törekvés igénye nélkül említék rendszerességgel ismétlődő témaköröket, mint pl. jogi, finanszírozással, a kódrendszerrel kapcsolatos, méretgazdaságossági, költséghatékonysági human erőforrás gazdálkodási kérdések átbeszélését, tehát mindent, ami mindennapjaink során érinthet bennünket. Érdekességként kiemelném, hogy napjaink egyik kiemelkedő témaköréről, az elektronikus receptről mi már 2004-ben tárgyalhattunk Király Gyula segítségével. Ez is igazolja folyamatos igényünket és igyekezetünket, hogy lehetőség szerint előre gondolkodjunk, a mindennapi problémák szorító súlya ellenére. Említhetném a hasonló indokkal az EU-s polgárok ellátásával kapcsolatos kérdések megtárgyalását is tizenegynéhány éve. Emlékezetes volt a 3 menedzserképző intézmény bemutatása is az intézmények egy-egy hallgatójának bemutatásában, melyek közül a legjobbat külön díjjal is jutalmaztuk. Jó példa kezdeményezésünkre a legjelentősebb újságok egészségügyi rovatvezetőinek előadása is.

Néhány éven keresztül sikerült igen hasznos interaktív menedzsment fórumokat is szerveznünk a minisztérium, az OEP, az ANTSZ stb. részvételével, mely hagyomány folytatása sajnos rajtunk kívülálló ok miatt nem sikerült. Érdekességként kezeljük azon előadóink szereplését is, akik 10-15 évvel elteltével korábbi előadásaik hatását mutatták be ugyanazon témakörökben.

ORVOSSZAKMAI KÉRDÉSEK

Mivel csaknem valamennyien betegellátást is végzünk, ezért kiemelt szereppel bír szakmai napunk, mellyel nem pusztán hallgatóink szélesebb körű tájékozottságának biztosítása a célunk, hanem szakmfüggetlenül felhasználható ismeretanyag átadása, amely akár saját szakterületen, akár magunk vagy családtagjaink környezetünk számára hasznos. A kezdetektől sok energiát igényelt a megfelelő orvosszakmai témakörök, elismert szakemberek kiválasztása. Kiemelt kérdésként kezeljük valamennyi egészségügyi dolgozó saját egészségét is, mert közismert hanyagságunk e téren. Megítélésünk szerint ez a téma nem kapja meg az őt megillető hangsúlyt rohanó világunkban.

Érdekességből az igen nagyszámú elhangzott témakörből emelném ki a kapszulás enteroscopia, a széklettranszplantáció, a nanotechnológia az orvoslásban, a fentosecundumos lézer szemsebészet témakörét (Bor Zsolt egyetemi tanár,

California) vagy a leghitelesebb forrásból hallott előadást Garami Zsolt Dr [6] által (Huston NASA) aki az űrmedicináról tartott ismertetőt. Emlékezetes volt Papp Lajos professzor úr onkopszichológiai tanácsa, mely valamennyi szakma számára használható formában került előadásra. Folyamatosan, éveken át követtük a népegészségügyi programokat, az infekciókontrollt a járóbetegellátásban, vagy a komplementer és alternatív medicina újdonságait.

Kiemelkedik előadásaink sorából két nemzetközi hírű szakteknitely szerepe, Prof. Michael F. Holick (Boston) [7] és Prof. Paul Clayton [8] (Oxford), akik előadása komoly értéket képez akár jelenünk, akár jövőnk mindennapi orvoslásában. Évek óta követtük a metabolikus szindróma kórképét, mely folyamatot Prof. Parragh 2016-os előadásával indítottuk [9], mint tancélos témakört, amely segíthet elmélyedni egy holisztikusabb jellegű, integratív irányba. E kérdéskör kiemelt fontossága miatt külön napként került megszervezésre a szív- és érrendszeri betegségek napja, melynek vörösbőr kóstolás záróprogramja sokak számára emlékezetes marad, továbbá a daganatos kórképek napját kell említsem, mely megszervezésében és a szakmai szint biztosításában Kásler professzor úr volt hathatós segítségünkre.

LENDÜLETFOKOZÓ SEGÍTSÉG

Kiemelném konferencia-szervezési gyakorlatunk két elemét, melyek résztvevőink, illetve előadóink számára jelentenek támogatást és kihívást. Elnökségi döntés alapján, évente saját Szövetségi forrásból jelentős összeget – 400-800 eFt-ot – fordítunk a konferencia részvétel támogatásra, főképpen a kisebb, vidéki tagintézményeink munkatársai számára. Másik elem pedig az „Év Előadója” díjunk, amely az előadóink számára jelent kihívást. A díjat Szövetségünk azért alapította, hogy elismerjük azon szakembereket, akinek a Szövetség konferenciáján elhangzott előadását az elnökségi tagokból álló Bíráló Bizottság a legjobbnak minősíti, a következő szempontok és előre lefektetett pontozási rendszer szerint:

- Az előadás legyen átfogó, általános jellegű
- Foglalkozzon a járóbeteg szakellátás, egynapos ellátás, szervezésével, minőségének, megfelelőségével, javításával.
- Tartalmazzon minél több saját munkát,
- Előnyként értékeljük, ha több intézményre kiterjedő, összehasonlítható tanulmányról volt szó.
- Mintaértékű információt nyújtó, általános, de ugyanakkor átfogó legyen.

A díj megalapításával hagyományt kívántunk teremteni, remélve, hogy ezzel segítünk, hogy még érdekesebb, még tartalmasabb előadások hangozzanak el a konferenciánkon.

VISSZATEKINTÉSRE VALÓ ALKALOM

Igen röviden megállapítandó, hogy az eltelt 26 év érdekvépviseleti-szövetségi tevékenységünk, a húsz év szakorvosi és tizenöt év szakdolgozói konferencia szervezési tapasztalat feltétlenül igényelhet egy legalább ilyen terjedelmű összefoglalást. Ezen tevékenységeink komoly segítségére voltak a

MEDICINA2000 mint „brand name” alakítására és értéktartására, a tagság érdekeinek korrekt és folyamatos képviselésére.

JÓ IRÁNYBA MEGYÜNK-E?

Elmondható, hogy negyedszázados munkánk számunkra is adott megfelelő tájékozottságot! Kijelenthetjük, hogy a kezdeti, nem egyszer spontán indult és vagy igazolódott, esetleg korrekció kapcsán előállt eredményeink meggyőzők azon kérdésben, hogy igen is, jó irányba tartunk! Rájöhettünk, hogy irányunk teljességgel azonos azzal, melynek rohamosan növekvő nemzetközi irodalma [1,2,3,4] csaknem naponta produkál újabb információkat, tehát energiánk nem veszett kárba. A holisztikát [5] és integratív irány [1], úgymint a bevezetőben említett transzdiszciplinaritás igénye egyre erőteljesebben kopog, de nemcsak rendelőink, hanem az egészségpolitikát, finanszírozást tervezők/alakítók ajtaján is. Véleményünk határozott a téren, hogy mint minden nagy rendszer, úgy az egészségügy komplex átalakítása is a rendszerelméleti részegységek külön-külön történő, de egységes változtatásával kell, hogy megtörténjen! Az általam CBM-nek (Cooperation Based Medicine) nevezett és így elterjesztésre javasolt metodika [10] akár az orvoslás egy segítő eleme is lehet. Hangsúlyozandó azonban,

hogy feltétlenül kapcsolnunk kell olyan kellékeket is, melyek kívül állnak az orvoslás világán, mint ökotoxikológia, iskolai, egyetemi oktatás és valamennyi egyéb olyan tényező a határterületekről, melyeket az irodalom optimális gyógyító környezetnek nevez (OHE – Optimal Healing Environment) [1] Talán az érthetőséget javítandó ajánlanám ezen kérdés megértéséhez az onkopsychologia témakörében írott közleményemet, (11) akár tancélos jelleggel szolgáltatva példát több évtizedes gyakorlatom alapján, úgy, hogy sem onkológus, sem pszichológus nem vagyok.

A MUNKÁNK ÖRÖME

Valamennyiünk számára öröm, hogy holisztikus és integratív irány jellemzi konferenciánk elmúlt húsz évét, tehát van és lesz mire építenünk, ha ezt az utat folytatjuk. A XXI. századot jellemző egészségkultúra, melyet Whole Person Care [3] néven ír le az irodalom, ilyen alapokon nyugszik. Büszkéek is lehetünk akár a még távolabbi jövőben is, – ha megéljük – mikor a ma még kevésbé ismert és magyarra csak nehezkésen lefordítható Health and Healing Oriented Medicine [1] világát sejtethetjük, mely alap megteremtéséhez a munkánkkal és konferenciáink tudatos szervezésével hozzájárulhattunk! Isten bennünket úgysegeljen!

IRODALOMJEGYZÉK

- [1] Rakel D: Integrative Medicine 4th Edition, Elsevier, 2017
- [2] Abrams DI: Integrative Oncology, second edition OXFORD University Press, 2011
- [3] Hutchinson TA: Whole Person Care: A New Paradigm for the 21st Century, Springer, 2011
- [4] Micozzi MS: Fundamentals of Complementary and Integrative Medicine, 5th Edition, Elsevier, 2015
- [5] Varga I: Gondolatok a holisztikus betegellátás margójára, IME – Interdiszciplináris Magyar Egészségügy, XV. évf. 1. szám 2016. január-február
- [6] Garami Z: Ultimate Ultrasound Challenge: “Houston, we have a problem!”, IME – Interdiszciplináris Magyar Egészségügy, XII. évf. 2. szám 2013. március
- [7] Holick M: Van új a nap alatt! IME– Interdiszciplináris Magyar Egészségügy 2015, XIV. évf. 9. szám
- [8] Clayton P: „Nem a tünetet kell kezelni, hanem az okot megszüntetni”, IME – Interdiszciplináris Magyar Egészségügy, XIV. évfolyam 10. szám, 2015. december
- [9] Parragh Gy: A metabolikus szindróma fogalma, diagnosztikája, terápiás lehetőségei, IME – Interdiszciplináris Magyar Egészségügy, 2017, XVI. évf. 3. szám, március 48-53 o.
- [10] Varga I: Cooperation Based Medicine, mint a paradigma-váltás alapja az egészségügyben, IME – Interdiszciplináris Magyar Egészségügy XVI. évfolyam 8. szám 2017. szeptember
- [11] Varga I: Az onkopszichológia holisztikus megközelítése: rákbetegek pszichoszociális támogatása saját tapasztalatok alapján, IME – Interdiszciplináris Magyar Egészségügy 2017, XVI. évf., 5. szám

A SZERZŐ BEMUTATÁSA

Dr. Varga Imre 1976-ban szerzett általános orvosi diplomát Debrecenben. A Dunakeszi Szakorvosi Rendelő Intézet urológus szakorvosa. 1981-ben szerzett urológiai szakvizsgát. Alapító tagja – kezdetben titkára, majd éveken át elnöke – a Medicina 2000 Poliklinikai és Járóbeteg Szakellátási Szövetségnek. Szakmai tanulmányutak: Ausztrália, Flinders Medical Center, US Aid segítségével, mely célja az USA 10 államában szervezési, egynapos szolgáltatások

vizsgálata, szerkezet átalakítás, irányított betegellátás szervezés, training program. 2000-ben szerzett a Közgazdaságtudományi Egyetemen egészségügyi menedzser diplomát. Korábban a Szegedi Tudomány Egyetem orvos/közgazdász képzésében a járóbeteg szakellátás oktatója, az OEP-nél és a minisztérium bizottságaiban tanácsadó, Miniszteri Tanácsadó Testületi tag. Szervezési-kutatási területe: az egynapos és az ambuláns ellátások, komplex egészségügyi rendszerek működtetése. Alapításától, 2002-től az IME – Interdiszciplináris Magyar Egészségügy – tudományos folyóirat – Szerkesztőbizottságának a tagja.